

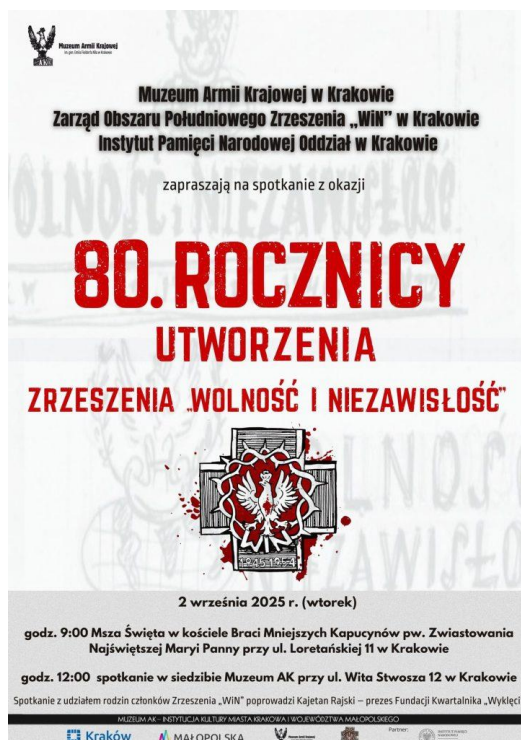
ZAPRASZAMY NA UROCZYSTOŚCI ROCZNICY UTWORZENIA WIN

2025-08-25

2 września 2025 r. przypada 80. rocznica utworzenia Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, najważniejszej organizacji powojennego podziemia niepodległościowego. Z tej okazji w Muzeum AK odbędzie się okolicznościowe spotkanie. Oddział IPN w Krakowie jest partnerem tego wydarzenia.

Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, Zarząd Obszaru Południowego Zrzeszenia WiN w Krakowie i krakowski oddział IPN zapraszają na okolicznościowe spotkanie, które odbędzie się **w siedzibie Muzeum AK (ul. Wita Stwosza 12). Początek o godz. 12.00.** Poprzedzi je msza święta w kościele kapucynów (ul. Loretańska 11), która rozpocznie się o godz. 9.00.

W programie spotkania w Muzeum AK m.in. wykład o Zrzeszeniu „Wolność i Niezawisłość” dr. Michała Wenklara, zastępcy dyrektora krakowskiego oddziału IPN oraz rozmowa Kajetana Rajskiego, prezesa Fundacji Kwartalnika „Wyklęci” z dziećmi Żołnierzy Wyklętych: Jadwigą Ostafin-Martyną, Franciszkiem Batorym i Markiem Franczakiem.

Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” – Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji
WiN powołano 2 września 1945 r. w Warszawie. Ścisłe kierownictwo organizacji tworzyli Jan Rzepecki „Ślusarczyk” (prezes), Janusz Bokszczanin (wiceprezes), Tadeusz Jachimek „Ninka” (sekretarz generalny), Antoni Sanojca „Skaleń”, Franciszek Niepokólczycki „Halny”, Jan Szczurek-Cergowski „Sławbor” i Józef Rybicki „Maciej”.

W konspiracyjnej prasie opublikowano wkrótce, zredagowaną przez Rzepeckiego, „Deklarację Ideową WiN”. Organizacja przejęła dużą część dotychczasowych struktur podziemnych i szybko rozrosła się do około 20 tys. członków. Była formalnie niezależna od rządu londyńskiego, ale przekazywała na Zachód uzyskane materiały i analizy, dotyczące sytuacji politycznej, gospodarczej i militarnej w kraju opanowanym przez Związek Sowiecki i polskich komunistów.

Głównym celem politycznym Zrzeszenia WiN było doprowadzenie do wolnych wyborów (zagwarantowanych przez Wielką Trójkę w Jałcie) i przekazanie struktur organizacyjnych legalnym władzom RP na uchodźstwie.

WiN z założenia miał być organizacją polityczną, a nie wojskową. Trudno jednak było w krótkim czasie zdemobilizować leśne oddziały. Ich masowe ujawnienie nie wchodziło w grę, ponieważ oznaczałoby dekonspirację większości lokalnych struktur, sieci łączności i kolportażu. Akcję demobilizacji niepodległościowych oddziałów partyzanckich prowadzono systematycznie od chwili powstania WiN-u. Ludzi najbardziej zagrożonych aresztowaniami przetrzucono na inne tereny.

Po początkowych i krótkotrwałych sukcesach niepodległościowej konspiracji, NKWD – wspierana przez polskich komunistów z Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego – rozpoczęła skuteczne zwalczanie WiN-u. Informacje uzyskane dzięki akcji ujawnieniowej pozwoliły na szybką infiltrację powstających struktur polskiego podziemia. Już w listopadzie 1945 r. dokonano w Łodzi aresztowań wśród członków zarządu głównego zrzeszenia. Podobny los podzieliły następne składy ZG WiN.

<https://solidarnosc.krakow.pl/zapraszamy-na-uroczystosci-rocznicy-utworzenia-win/>